
Vårdhygieniska riktlinjer i Region Västmanland

INLEDNING

De mest grundläggande åtgärderna för att förebygga vårdrelaterade infektioner inom alla former av vård och omvårdnad är att vårdpersonal av alla kategorier konsekvent tillämpar basala hygienrutiner i sitt arbete. Detta oberoende av vårdgivare, vårdform och om det finns en känd smitta eller inte.

Vården ska enligt Hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) bedrivas så att den uppfyller kraven på en god vård. Det innebär bl.a. att den särskilt ska vara av god kvalitet med en god hygienisk standard.

De anställda är enligt Arbetsmiljölagen (1977:1 160) skyldiga att följa gällande föreskrifter och att använda den personliga skyddsutrustning som behövs enligt: [AFS 2005:1 Mikrobiologiska arbetsmiljörisker – smitta, toxinpåverkan, överkänslighet](#) och [SOSFS 2015:10 Socialstyrelsens föreskrifter om basal hygien i vård och omsorg](#).

Verksamhetsledningen på alla nivåer ansvarar för att gällande hygienriktlinjer är möjliga att följa och följs.

Även patienter och besökare ska informeras om vikten av god handhygien.

LOKALA TILLÄGG TILL SOSFS 2015:10 - ARBETSDRÄKT, VÄRMEPLAGG, HÅR, SKÄGG, HUVUDDUK OCH STÄNKSKYDD

Arbetsdräkt i patientnära vårdarbete (fysisk kontakt) består av överdel och byxa eller klänning. Ärmen ska sluta ovanför armbågen.

Vid administrativt arbete utan patientkontakt tillåts privata kläder.

Arbetsdräkt:

- Tillhandahålls av arbetsgivaren.
- Används endast på arbetsplatsen, vilket inkluderar hembesök.
- Byts dagligen samt oftare om de förorenats.
- Tvättas vid minst +60°C i kontrollerad process (ska inte tvättas i hemmet).
- Hanteras och förvaras så att dess renhetsgrad behålls efter tvätt.
- Privat kortärmad ren t-shirt får användas under arbetsdräkten.
- Privata strumpbyxor, pants eller tights är tillåtna under klänning. I första hand rekommenderas upphandlade pants från Berendsen.
- Specialarbetsdräkt används endast på operationskliniken.

Värmeplagg

Långärmad eller ¾-ärmad värmejacka

Tillhör inte arbetsdräkten och **ska inte** användas i patientnära arbete. Ska bytas dagligen.

Värmeväst

Tillhör arbetsdräkten och får användas i patientnära arbete. Ska bytas dagligen.

Vårdhygieniska riktlinjer i Region Västmanland

Långt hår och skägg

Långt hår och skägg ska fästas upp så att det inte hänger eller faller ned i arbetsfältet.

Huvudduk

Huvudduk ska fästas så den inte lossnar och nedhängande delar ska vara instoppade under arbetsdräkten. Den ska bytas dagligen. I första hand rekommenderas upphandlad huvudduk från Berendsen.

Handskar i vårdsituationer

Rekommendationer för val av handskar och upphandlade handskar i Region Västmanland, se [Varuförsörjningens hemsida](#) och dokumentet *Rätt handske*.

Skyddskläder vid specifika smittor eller situationer

Kontakta vårdhygien.

Stänkskydd för ansikte, andningsskydd och munskydd

I personlig skyddsutrustning ingår även visir eller skyddsglasögon, som används till skydd mot stänk.

Skillnad mellan andningsskydd och munskydd

För att skydda bäraren mot luftburen smitta och små partiklar som mögelsporer behövs andningsskydd. Användning av andningsskydd anges i lokal instruktion för luftburen smitta.

Munskydd är inte tillräckligt för att skydda bäraren mot luftburen smitta, men kan i viss mån minska exponering för droppsmitta. Det är främst avsett för att ta hand om partiklar som kan spridas från användarens mun och näsa.

HYGIENOMBUD

På vårdavdelning/mottagning eller motsvarande där patientnära arbete bedrivs ska hygienombud utses. Hygienombudet deltar i hygiengruppens möten som arrangeras av Enheten för smittskydd och vårdhygien. Syftet med dessa möten är att erbjuda fortbildning för hygienombuden. [Uppdragsbeskrivning för hygienombud](#).

HYGIENRONDER

I samarbete med verksamheterna genomför hygiensjuksköterska hygienrond i verksamheten.

VRI-MRB-GRUPPEN

Regionövergripande frågor gällande hantering av vårdrelaterade infektioner och förekomst/smittspridning av multiresistenta bakterier hanteras av VRI-MRB-gruppen. Gruppen träffas 1 gång/månad. [Uppdragsbeskrivning för VRI-MRB-gruppen](#).

Vårdhygieniska riktlinjer i Region Västmanland

NYANSTÄLLD PERSONAL

All nyanställd personal, som har patientnära arbete, ska vid introduktionen på respektive arbetsplats delges denna riktlinje.

UTBILDNING

Film om basala hygienrutiner, *Basal hygien i vård och omsorg*, är obligatorisk för all vårdpersonal och personal inom städ, kost och tandvård. Filmen finns på [Kompetensplatsen](#).

Vårdhygien erbjuder verksamheterna olika hygienutbildningar. Vissa återfinns på kompetensplatsen, men verksamheten kan även kontakta vårdhygien för en verksamhetsanpassad hygienutbildning.

MÄTNING AV FÖLJSAMHET TILL BASALA HYGIENRUTINER OCH KLÄDREGLER

Mätningar av observation/självskattning initieras lokalt, från förvaltningarna eller centrala patientsäkerhetsteamet.

Se instruktion: [Mätning av följsamhet till klädregler och basal hygien – Västmanlands sjukhus](#)

Resultat och uppföljning

Resultatet ska alltid följas upp och diskuteras på en arbetsplatsträff/motsvarande. Om följsamheten är lägre än 80 % ska en handlingsplan upprättas, och förbättringsarbete vidtas. Ansvarig för detta samt datum för uppföljning dokumenteras.

REFERENSER

[Socialstyrelsens föreskrifter om basal hygien i vård och omsorg, 2015:10](#)

[AFS 2005:1 Arbetsmiljöverkets föreskrifter om mikrobiologiska arbetsmiljörisker – smitta, toxinpåverkan, överkänslighet samt allmänna råd om tillämpningen av föreskrifterna](#)

Vårdhandboken, kapitel: [Basala hygienrutiner och klädregler](#)

Vårdgivarguiden, Stockholms Läns Landsting: [Munskydd och andningsskydd - vad är skillnaden?](#)